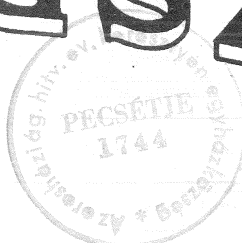
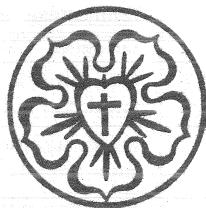

OROSHÁZI HARANGSZÓ

1996. november 10.

III. évfolyam 4. szám

INGYENES

Reformáció ünnepe

A mai ünnepen föl kell tennünk a kérdést önmagunk előtt is: **miért** ünneplünk, mit ünneplünk, **kit** ünneplünk és **hogyan** ünneplünk ma, amikor a 475 évvel ezelőtti wittenbergi ősi napra és az azt követő forгатagos eseményekre emlékezünk.

Miért ünneplünk? Mert mindannyian tanultunk iskolában és konfirmációi előkészítőn Luther Mártonról és az evangélikus felekezet világtörténelmet is befolyásoló megszületéséről? Talán azért, mert jólesik evangélikus önértékelésnek, hogy legalább évente egyszer próbáljuk számba venni evangélikus értékeinket, sajnos többnyire a keresztyén egyház kétezer éves testétől látszólag elválasztó különbségeket? Vagy talán azért ünneplünk, mert szimpatikus nekünk az ágostonrendi szerzetes, aki egy kalandregény főszereplőjének bátorságával száll szembe világi és egyházi hatalmasságokkal? Ha csak ezekért ünneplünk, bizony nagyon szegényes az ünneplünk, bármilyen öntudatos evangélikusnak is valljuk magunkat, nem ismerjük Luthert, mint Krisztus foglyát, de nem értjük meg a reformáció lényegét sem. **Miért** ünneplünk tehát? Azért, mert rólunk van szó! **Rólunk van szó**, mint ahogy a múltban, jelenben és jövőben mindig, amikor Isten látványosan vagy egészen rejtett módon, embereken és körülményeken keresztül hóna alá nyúl népének, az oly gyakran célját vesztett és küldetését megtagadó Egyháznak. Ez történt Luther, valamint ismerős és ismeretlen nevű reformátorok életén keresztül is. Ezért a jézusi segítő és megújító ajándékért adunk hálát a mai ünnepen.

Mit ünneplünk? Azt például, hogy a reformáció története és előzményei világosan bemutatják: Isten előtt nyitott könyv az életünk, a pásztortól messze elcsatangolt Isten népének élete is. A reformátorok viszont ismét az Egyház népének kezébe adták a Szentírást, amelyben Isten nem rettegett és fenyegető bírónak mutatkozik be, hanem olyan Úrként, aki új és mindennél értékesebb fejezetet tud nyitni a te életed könyvében is. „Nincsen olyan rejtett dolog, amely le ne lepleződnék és olyan titok, amely ki ne tudódnék.” Nem érdemes, de nem is lehet Isten elől menekülni, de ráhagyatkozó hittel lehet hozzá menekülni! A reformátorokra a felfedezés erejével hatott a korabeli egyházi tanítással ellentétben álló felismerés: nem mi vagyunk azok, akik jó cselekedetekkel és egyebekkel fölverteze közeledni tudunk Istenhez, hanem Ő az, aki megmagyarázhatatlan szeretettel lép felénk, hitünk már „csak” az erre adott válasz. A mai

„valamit valamiért” szemléletű világban nekünk evangélikusoknak különösen meg kell tanulnunk Jézustól: gyakran nekünk kell az első lépést megtennünk az embertárs felé, ahelyett, hogy az ő lépésére várjunk. Rengeteg emberi kapcsolat javulásának, újjáéledésének nyitja a másikat megelőző szeretet. Ünneplhetünk azért is, mert Isten a reformátorokon keresztül visszaadta Egyháza kezébe az evangélium, a megújult élet lehetőségének és ajándékának kincsét. Valóban kincsként forгатjuk és hallgatjuk Istennek a szeretet hatalmával átforgató igéjét? Életünk mindennapjaihoz tartozik az a bensőséges kapcsolat Istennel, aki mindent odaadott azért, még Fiát is, hogy végre ne szaladjunk, bújjunk el előle?

Kit ünneplünk? Semmi esetre sem Luthert és a reformátorokat. Az egyháztörténet legkiemelkedőbb alakjai is csupán eszközök voltak Isten mentő szeretetének munkájában, amint minden mai Krisztuskövető is az. De Isten nem veszi semmibe érzéseinket, gondolatainkat, személyiségünket, mikor közeledik hozzánk, hitre hív. Luther maga így ír: „Nem mi vagyunk azok, akik az egyházat megtartják. Elődeink sem voltak azok. Utódajnk sem lesznek azok, hanem egyedül Jézus volt az, most is Ő és a jövőben is Ő lesz, aki velünk van minden napon a világ végezetéig.” Jézust ünnepljük tehát, aki emberré lett azért, hogy mi is igazán emberré lehessünk és miénk lehessen az örök élet ajándéka. Ehhez segítségként adott megtisztított szívű és lelkű reformátorokat.

Hogyan ünneplünk? A reformáció csak akkor lesz számunkra is fontos, ha együtt valljuk Lutherrel: Az egyháznak szüntelenül reformációra, megújulásra van szüksége. Minden lehetséges módon (pl. igeolvasás, igehallgatás) keressük, küzdünk azért, hogy tudjuk, kiben hiszünk, mit hiszünk és miért hiszünk. Fölteszik ezt a kérdést a szekták is. Nekünk pedig gyakran az eddigiektől eltérő módon, gyakran új formában, nem a megszokott keretek közt kell keresnünk és megadnunk a feleletet. A reformációnak személyes életünkben, gyülekezetünkben kell folytatódnia a szó eredeti értelmében: visszatérés és ragaszkodás hitünk igazi alapjához, Jézus személyéhez és nekünk is szóló ígéreteihez. Evangéliumi hitünket így megvallva és az életben aprópérenzre váltva leszünk méltó örökösei a reformációnak.

Kovács László
lelkész

Süket fülek 1996.

*Süket fülek nem hallhatnak csodát,
Csuklyás szemek nem láthatnak
fánál tovább*

*Ha rád néz -
eldobod a tekintetét,
Ha szólít -
füleiden viaszpecsét.*

*Rebberhetsz mágusok szavára,
Lehetsz önmagad hazuk messiása,
Álmodhatsz örök tengerekről,
Magáramutató világrendről,*

*Szíved akkor is csak
lakatlan sziget marad,*

*Mert süket fülek nem hallhatnak csodát,
Csuklyás szemek nem láthatnak
fánál tovább...*

lévén, forrón óhatjuk, hogy mind azok kiknek a hon a szentegyház boldogsága valódi szíven fekszik ezen Nem nevelésére is különösen figyeljenek.”

Ezzel szemben a fiú-iskolákra vonatkozó szigorú tanmenet a „gymnasticáról” sem feledkezett meg. A tanulók testi erejének fenntartása és művelése a tanító feladatai közé tartozott: „A tanító növendékeivel együtt kezdje meg maga. (Mármint a gyakorlatokat.) A tanulókat udvarra vagy pályatérre mezőn, télbe jégre, nyáron biztos helyekre fürödni vigye, s a futás, ugrás, mászás, bírkózás, dobás és más gyakorlatokban lelkesítőleg működjék. S ez minden gymnasticai költséges intézet nélkül kivihető.” (Máig megszívlelendő jótanács.)

Miért írom le mindezeket? Mert anyai nagyanyám - másokkal együtt - nyaranta kimeszelt néhány evangélikus elemi népiskolát. Amikor eljött az ideje, magam is ezekbe az iskolákban jártam. (Vagy félutacatba.) Tanítóimat néptanítóknak, kántortanítóknak nevezték. Első élményeim a tőlük visszakapott sugárzások voltak, tőlük tanultam a betűk szeretetét.

Most talán majd az unokáim kapják ugyanezt, de már nem úgy mint régen!

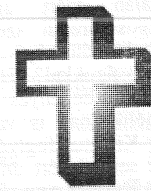
Veraszó Antal

Úgy mint régen...

Az Orosházi Evangélikus Általános Iskola 1996. augusztus 31-én történt ünnepi átvétele, tanévnyitó istentisztelete és pedagógusainak eskütelete után elmondhatjuk: Újra van evangélikus iskola Orosházán, úgy mint régen!

Városunk és az evangélikus egyház összefonódó történetéből tudjuk, hogy az evangélikus egyház Orosházán iskolaépítő egyház volt. Az első időben épített „oskolákban” télvíz idején még szalmával fűtött kemencék szolgáltatták a meleget. Az iskolateremtés szép példája volt, amikor 1840-ben: „Önkénytes adományokból” megalapították a reáltanodát, a község pedig 100 ezüst forintot adományoz iskolai könyvtár alapítására.

A kor sajátos szemléletéből adódott, hogy az egyház vezetése a leány iskolánál szabályozás helyett általános megfogalmazásokkal is megelégedett: „... Ámbár a leány Iskolák tanácskozásink köréhez szorosabban nem tartoznak, mind az által az asszonyi Nem a gyermekekre és így közjóra igen nagy hatással bírván, s egy boldogabb jövődőnek előkészítője

Síremlék avatás

A Sümeghy István volt orosházi néptanító síremlékének felállítására alakult bizottság örömmel adja hírül, hogy egykori diákjai és tisztelői Isten segítségével elkészítették szeretett tanítójuk síremlékét, melyet hálaadó istentisztelet keretében adtak át az orosházi Alvégi temetőben 1996. október 26-án szombaton délelőtt 11 órakor. A kegyeletes ünnepségen közreműködött az orosházi Evangélikus Általános Iskola énekkara is.

Ismét a finnekről ... Ezúttal a nép hősiességéről

Előző lapszámunkban Ribár esperes úr színes beszámolóját olvashattuk finn utunkról. A téma kimeríthetetlen, én azonban csak egy, de nem jelentéktelen momentumról szeretnék írni: az elszánt finn nép rendíthetlenségéről.

Különböző olvasmányainkból már utazásunk előtt tudtuk, hogy Finnország évszázadokig idegen uralom alatt élt. Hatszáz évig a svéd, majd 1809-1917-ig a cári orosz birodalom igájában sínylődött. Az ország csak ezután szerezte meg függetlenségét és vált lehetségessé a demokratikus államforma kialakítása. A későbbi évtizedekben sem ment minden símán, állandó fenyegetettségben éltek.

Aztán 1939. november 30-án a sztálini Szovjetunió hatalmas hadserege megtámadta a kis Finnországot. A bátor és elszánt őslakók 105 napig vívták kemény csatájukat a betolakodó hódítók ellen. A világ közvéleménye a hős finnek mellé állt. Magyarországról is többszáz önkéntes harcolt fegyverrel északi testvéreink oldalán. Bár a finnek igen jelentős számú embert és területet is vesztek, a Szovjetunió mégsem tudta bekebelezni a szabadságáért oroszláknént harcoló Suomit.

A mai finn ember büszkén tekint vissza erre az önvédelmi háborúra és a viláégés későbbi éveinek harcaira is. Őrzi ezek emlékét, melyekkel a legkülönbözőbb helyen és időben találkozhatunk.

Autóbuszon utaztunk Turkuból Tamperebe, kétnapos körutunk vége felé jártunk. Ribár esperes úr megtudta, hogy vendéglátóink között van egy olyan evangélikus testvérünk, aki részt vett a finn-orosz háborúban. Felkérte az idős embert, beszéljen róla. Míg robogott velünk a busz, ő keresetlen szavakkal vallott életének erről a néhány csatamezőn eltöltött hónapjáról, ma is azt az időszakot tartotta sorsa meghatározó élményének, mikor az ország szabadságáért vívott kitartó küzdelmet. Emlékezése után élénk vita alakult ki, az egyébként megfontolt és tartózkodó idősebb finn férfiak egymás után mentek előre a mikrofonhoz, s egészítették ki a háború különböző szakaszairól szóló mondanót. Egy azonban minden orosházi számára nyilvánvalóvá vált: a finnek személyes szabadságuk és függetlenségük iránt érzékenyek és büszkék népük hősiességére.

Aztán visszaérkezés előtt még megálltunk és bemertünk az urjalai templomba, ahol kapcsolataink régi szervezője, Sakari Suutala, a Tampere-harmalái lelkész pályakezdő volt. A falon márványtábla örökítette meg az oroszok elleni háborúban elesettek nevét. A turkui hősi temetőben pedig dr. Molnár Rudolf, évtizedek óta ott élő nyugdíjas lelkész és professzor beszélt szuggesztív erővel a finnek évszázados harcáról az idegenek ellen.

Megható volt, mikor pedagógus nőtestvérünk

vendégségbe hívta a csoport néhány tagját, s szinte elsőként mutatta meg azt a hősök arcképcsarnokát tartalmazó hatalmas albumot, ami az oroszok elleni háborúban elesett 45.000 finn férfi portréját, születési és halálozási adatait tartalmazza. Érdekesség, hogy a kötetet már 1941-ben megjelentették. A kiadvány a mai napig hozzájárul a nemzettudat ápolásához, az összetartozás érzésének bemutatásához.

Befejezésül szintén egy találkozásról. Akik ott voltunk - talán húszan finnek és magyarok - mindnyájuk számára emlékezetes marad az az est, mikor repülőmérnök barátunk apja halálának évfordulójára, július 5-re hívott meg bennünket. Reprezentatív, tágas lakásában megfelelő mennyiségű ételről és italról gondoskodott (egyébként egy korty alkoholt sem fogyasztottunk kintlétünk alatt), s hosszan beszélt az oroszok elleni honvédó háborúban hősi halált halt apjáról. Maradandó élmény volt, azt hiszem ezen az esten tárult fel előttünk leginkább a tiszletere méltó finnek lelkivilága.

Koszorús Oszkár

Templomfűtés...

„Ez az, ami van és nincs, nincs és mégis van” gondolathoz kapcsolódva: egyértelmű, hogy nincs, de nem is gondoltunk „fűtésre”, amikor a jelenlegi megoldást választottuk.

(Fűtés: a helyiség levegőjének felmelegítése, a levegő közvetítésével a falak, berendezési tárgyak hőfokának emelése. A meleg levegő felszáll, templomunk térfogatát kitöltő légtömeg átmelegítése - belméretéből következően - rendkívül sok energiát igényelne.

Légbefúvásra nem gondolhatunk, - az azzal együttjáró szálló finom, lebegő por pótolhatatlan orgonánkat tenné tönkre. Elektromos fűtés? Már a beszerelése is olyan költséges - a csatlakozó vezetékcsere mellett az utcai légvezetéket is nagyobb keresztmetszetűre kellene átszereltetni, milliós nagyságrendű hálózatfejlesztési hozzájárulást fizetni, amit nem vállalhatunk, nem beszélve az üzemeltetéssel járó áramköltségről.)

Maradt a választott megoldás. Fűtés helyett

közvetlenül a testre ható helyi melegítés. A kellő hatás elérése érdekében azonban a célszerű alkalmazást ajánlatos követni.

Istentisztelet előtt 1,5 - 2 órával előbb bekapcsolt - a padok ülése alá szerelt - fűtőlapok a padok ülőfelületét kellemes melegre melegítik abban az esetben, ha a lesugárzó hőveszteség elkerülése érdekében a padok ülőfelületét hőszigetelő párnázattal takarjuk.

Helyet foglalva a habszivacs párnát hajtsuk fel, - tegyük a derekunk illetve hátunk mögé állítva - és az enyhén meleg deszkafelületre ülünk. (Tehát ne a párnára ülünk!) Az enyhén melegített - langyos - padon ülve nem fázunk annak ellenére sem, hogy a helyiség levegőjének hőfoka emelkedett volna.

Istentisztelet végén a párnával újra takarjuk a padfelületet, hogy a legközelebbi alkalommal azok ismét kellően előmelegedjenek.

Mivel a templom mind a négy szektorában a fűtőlapocskák az erkélyt tartó oszlopsorig vannak beszerelve, kívánatos volna, ha a presbiterek, a képviselő testületi tagok és családtagjaik a „presbiteri” keleti oldalra ülnének annak érdekében, hogy az oszlopsorok mögött ülők a hideg idő beálltával a fűtött padokban helyet foglalhassanak.

Adja a jó Isten, hogy a rendszeres templombajárók száma az így rendelkezésre álló 6-700 ülőhelyet meghaladja. (Akkor már leszünk anyagilag annyira erősek, hogy az oszlopsorok mögötti részt is beszereljük, vagy mást megoldást alkalmazzunk.) Nagy ünnepeinken, rendkívüli esemény alkalmával egy-két alkalommal a „fűtött” részen elhelyezhetőknél többen leszünk, a tömeg testmelege kibírhatóvá teszi az alkalom 1-1,5 órányi idejét.

Lesznek, akik megszokásból, konzervatívizmusból továbbra is a fűtetlen részen maradnak, már eddig is sokan ülőpárnát helyeztek megszokott helyükre. Ne vegyük el tőlük a párnákat, inkább csináltassunk a jelenlegi méret szerinti párnákhoz hasonló - huzattal ellátott - 100-150 párnát, így a fűtött felületek, valamint a padosorok előtti fűtetlen padok borítására is elegendő lesz.

Javasolom a fenti tájékoztató röplap-szerű lesokszorosíttatását. Az Orosházi Harangszó nem kerül minden kézbe - pl. a tanulmányi fűvészség - a röplap útján tájékoztatható lenne, amit a hidegebb idő beköszöntekor templomba jövők között egy-két vasárnap elterjesztenénk.

Finnországi élményeimről

1996. június 30. - július 7. között 28 fős csoportunk Tampere harmalai gyülekezet vendégeként töltött felejthetetlen napokat. Az egy hét eseményeiről szeretnék röviden beszámolni.

A kétórás szemet gyönyörködtető repülőútról a vantaai repülőtérre érkezünk. Sakari Suutala lelkész úr feleségével és néhány gyülekezeti testvérrel köszöntött bennünket. Autóbuszra szállunk és kb. 120 km-t utazva megérkezünk Tampere harmalai templom gyülekezeti házába. Szeretettel fogadtak és megvendégeltek bennünket. Sakari lelkész úr a vendégeknek átadott egy angyalt ábrázoló, arannyal fúttatott kitzűt, oltalmára bízva viselőjét. Mindenki kézhez kapta az előre sokszorosítva elkészített egész heti részletes programot és itt találkoztunk vendéglátóinkkal is, aki egész héten szállásadóink voltak.

A piros Volkswagen kocsin rövid idő alatt hazaszállított bennünket a templomtól 6-8 km-re lévő család, Elvi és Terttu Ihalainen lakására. Nagyon szép fás, csendes tiszta levegőjű környezetben hamar otthonra találtam, barátságot kötve a házra felügyelő Nella névre hallgató kiskutyával is.

A látnivalókban gazdag program lehetővé tette, hogy megismerjük Tampere nevezetességeit. Megnéztük a Tamperei Székegyeházat, a kalevankangasi temetőt, a kilátótornyot. Jártunk a kuuselai öregek napközijében, idősek otthonában, egy felekezeti imaházban, az egyházi hivatal épületében. Részt vettünk egyházi rendezvényen, zenei esten, ahol a mi fiataljaink is szerepeltek.

Kétnapos nagy kirándulás következett ezután Rauma-Kustavi-Turku-Tammela-Humppila-Urjala-Tampere útvonalon. Mindenütt testvéri szeretettel fogadtak bennünket. Az étkezések mindig egy intézményhez érve történtek. A finnek egészséges táplálkozási módja felkeltette figyelmemet, sok zöltség, saláták alkotják ételleik fő tömegét.

Reggeltől estig úton voltunk ezen a nagy kiránduláson és sok-sok látnivalóban volt részünk. Bepillantást nyertünk a finnek életvitelébe, megcsodálva környezetük féltre őrzött tisztaságát. Sehol nem láttam eldobott cigarettavéget, papírt, szemetet, falra firkálást. Belső lelki gazdagságuk, tisztaságuk összhangban van külső környezetükkel. Az egésznapos útról hazaérkezve a mindig gazdagon terített asztal, gőzölgő tea, az égő gyertya fénye mellett, közös nyelvet ugyan nem beszélve, de a szeretet hullámsávján szótár segítségével jól megértettük egymást.

Megcsodálhattam a naplemente szürkességét megtartó fehér éjszakákat.

A ház előteréből lefelé vezető, fával burkolt lépcső az alagsorba nyílt, ahol szővőszékkel berendezett helyiségben szövik a szőnyeget, melyek nagyon szépen díszítik a lakást. Itt található a szauna is.

Vendéglátóim minden alkalmat megragadtak, hogy kifejezzék figyelmességüket, önzetlen testvéri szeretetüket.

Hamar elrepült az egy hét és a búcsú perceiben Ribár János esperes úr Pál apostolt idézve érzékelte érzéseinket: „Minden nyomorúságunk ellenére csordultig vagyunk örömmel.” 2 Kor. 7:4.

Egy hétre megnyílt előttem egy egészen más világ. „Köszönöm Uram, hogy láthattam!” „Soha, soha Jézusom, meghálálni nem tudom.”

Az is lehet arany, ami nem fénylik!

Csodálatos élményben lehetett része annak a néhány embernek, aki eljött az 1996. október 26-ra meghirdetett egyházzenei áhítatra az orosházi evangélikus templomba. Közöttünk szolgált az Evangélikus Egyház fóti Kántorképző Intézetének kórusa, a Mandák kórus, orgonán közreműködött Finta Gergely orgonaművész.

Miért Mandák?

Néhány szót szeretnék ejteni először magáról a kórusról. A kórus, melynek alapítói közé tartozom, 1989 karácsonyán alakult meg Fóton, a Mandák otthonban. Tagjai a fóti nyári kántorképző tanfolyamok, elsősorban az augusztusi tanfolyam énekkarának énekeseiből álltak. A fóti tanfolyamokon igen színvonalas kórusmunka folyt s folyik, így született az ötlet, a jól összeszokott kórus évközben is működhessen. A résztvevők a nyári énekkar alkalmával igazán megszerették a kórusműveket, számukra élménnyé vált minden egyes darab elneklése, mivel a nehéz, s olykor fárasztó munka meghozta a gyümölcsét. Az énekkari munka közben nagyon erős közösségi szellem alakult ki bennünk, és igény támadt a még komolyabb munkára. Így alakult meg a kórus, az akkori karnagy, Hafenscher Károly lelkész vezetésével. Az énekkar a kántorképző otthon nevét vette föl. A villa tulajdonosa, ahol most a képzés folyik, Mandák Mária volt, aki halála után az épületet az Evangélikus Egyházra hagyományozta. Az ő nevét viseli máig is az épület és a kórus.

Kántorból lelkészek

A kántorképző munkát Fóton Kiss János kántor szervezte meg azzal a céllal, hogy minél több fiatalhoz eljuthasson az evangélium, mivel az elmúlt rendszerben az állam megtiltotta az egyháznak az ifjúsági munkát, azonban kántorképzés címen mégiscsak el lehetett érni a fiatalokat. Nagyon sokan innen a kántorképzőből indultak a Teológiára, léptek a lelkészi pályára.

Hírnév nélkül

A Mandák kórus igazán magas színvonalon képviseli az evangélikus egyházzenét, csak éppen világi hírnevet nem visel, és ingyen szolgál azokban a gyülekezetekben, ahova meghívást kap.

Október 26-án egy több mint negyven tagú kórus szolgált az orosházi evangélikus templomban, s a templom majdhogyan üres volt.

Ritka alkalmak egyike volt a mostani, hiszen ilyen magas színvonalú kórus, amióta itt vagyok a gyülekezetben, s gondolom előtte sem nagyon szolgált még templomunkban. Szépen szólnak a különböző hangszerek, köztük az orgona és örülhetünk annak, hogy évente háromszor orgonaművészek szólaltatják meg, de mégis, a legcsodálatosabb hangszer az emberi hang. Az emberi hang élő hang. Nemcsak hangszíne, hangmagassága van, hanem melegsége is akkor, ha a dallam

és szöveg átérzéssel és szívből szól. Ezért érzem elmulasztott, elszalasztott időpontnak az október 26-i zenés áhítatot azok részéről, akik távol maradtak. Nem tudom, mikor adódik újra lehetőség arra, hogy ilyen jó kórus, olyan messziről ilyen messzire ellátogasson hozzánk, mint tették a Mandák kórus tagjai.

A pokolban nem énekelnek

Az egyházzenei áhítat során Schütz, Palestrina, Boxtehude, Purcell, Schein, Bruhns, Kodály és Gárdonyi művek hangzottak el. Vezényelt Ecsedi Zsuzsanna és dr. Balás István karvezető. Orgonán Finta Gergely orgonaművész Boxtehude g-mull Prelidiumát és egy Kodály Prelidiumot játszott, valamint két énekkari művet kísért. Az énekkari művek közül szeretnék kiemelni kettőt, mely különösen nagy élményt nyújtott. Az egyik Schütz: Die Himmel erzählen die Ehre Gottes (Az egek hirdetik Isten dicsőségét) című hatszólamú zsoltafeldolgozása, amely méltóképpen kifejezte a 19. zsolta mondaniaválóját. A tökéletesen megszerkesztett mű a Mandák kórus előadásában csodálatosan betöltötte a templomteret. A mű elhangzott a másnapi főistentiszteleten is.

A másik Kodály Zoltán: A 144. genfi zsolta című orgonakíséretes műve, melyben zeneileg igazán kifejezte az Isten haragjától megrettent földet és Jordán-folyót, mely visszafordult Izráel elől, hogy Isten népe száraz lábbal kelhessen át az Ígéret Földjére. A záróakkordok csodálatos győzelmi színpompával zengtek a templom boltívei alatt.

Az igehirdetésben Kondor Péter szarvasi lelkész Ef.5,19-20. alapján arról beszélt, hogy a Bibliában sehol sem találunk utalást éneklésre a pokollal kapcsolatban, hanem sírásra és fogcsikorgatásra, míg a Bárány menyegzőjén, a mennyben énekelnek az angyalok és az üdvözültek. Hitéletünk fontos része a zene és az éneklés.

Sokoldalú felügyelőnk van

Zárszó képpen ejtsünk néhány szót a vendéglátókról is. Köszönjük mindazoknak, akik vendéget vállaltak szállásra, vagy vasárnapi ebédre és akik lehetővé tették a kórus ellátását. Külön megköszönjük felügyelő úrnak a szombati nagyon finom gulyáslevest.

A kórus nagyon jól érezte magát közöttünk, többen mondták, szívesen maradtak volna még néhány napig. Én pedig szívesen marasztaltam volna őket itt, hogy minden vasárnap felcsendülhessenek Isten dicsőségére a szebbnél szebb kórusművek.

Ha lesz bennünk elég vállalkozó kedv és kitartás, nekünk is lehet egy vasárnapi istentiszteleten rendszeresen szolgáló gyülekezeti kórusunk. Kóruspróbát minden pénteken este 19.00 - 20.00 óráig tartunk a gyülekezeti teremben. Várjuk azokat a testvéreket, akik szívesen énekelnének és szolgálnának velünk a gyülekezetben.

Széll Éva
kántor

1956 könyvészetéről röviden

Egy kis nép 1956 októberében bebizonyította, hogy a rendíthetetlennek hitt monumentális szovjet rendszer összeomolhat. Kisebb kavics került ekkor a diktatúra hatalmas gépezetébe, amit az újabb megszállással még hosszabb ideig palástolni lehetett, a forradalom világtörténeti jelentősége azonban már ezidőben megmutatkozott.

A szovjet hatalom magyarországi képviselői évtizedekig negatív értékítéletet sugalltak az 1956-os forradalomról, érdekeik szerint magyarázták, torzították, homályosították. Ha szóltak róla, nem a magyar nép függetlenségi harcát emelték ki, nem a posztsztálinista - rákosista rendszer embertelenségéről beszéltek, hanem arról, hogy revizionista vezetők „utat engedtek a reakciónak”, igyekeztek letéríteni a magyar népet az egyedül üdvözítőnek hitt „szocialista, útról.

1989-ig csak Nyugaton jelenhettek meg az 1956-os magyar forradalomról szóló tanulmányok és könyvek, azóta száznál több önálló kiadvány látott napvilágot, ami most a negyvenedik évforduló kapcsán bizonyosan megszorodik.

Megnyugtató, hogy az 1956-os Magyar Forradalom Történetének Dokumentációs és Kutatóintézete már 1990-ben létrejött, azt tekintve fő feladatának, hogy feldolgozza és kiadványaiban közlégye az 1956-os forradalom valóságos történetét. Aki tájékozódni akar az irodalomban, legjobb, ha megkeresi az Intézet kiadásában megjelentetett 1956 A forradalom kronológiája és bibliográfiája c. 182 oldalas kötetet, amely a kiadás időpontjáig figyelemmel kíséri a legfontosabb irodalmat, a forradalom előzményeitől kezdve a vérbefojtásig és megtorlásig, 1953. márciusától 1963. márciusáig.

Az általános irodalom legismertebb kötele **Lomax, Bill: Magyarország 1956** című munkája, ami eredetileg 1976-ban jelent meg Londonban és csak 1989-ben Magyarországon. Ez a kiadvány is igen jól összefoglalja a forradalom történetével foglalkozó fontosabb irodalmat. Ugyanakkor nélkülözhetetlen kézikönyv **Gosztonyi Péter: Föltámadott a tenger ... 1956** c. munkája, ami szintén bemutatja azt, hogy a magyar nép felkelését miként gázolták le egy idegen ország tankjai. A kiadvány először 1981-ben került ki a nyomdából Nyugaton. Tíz évvel később már itthon is megjelenhetett a Tankönyvkiadó által kiadott **Az 1956-os magyar forradalom. Reform-Felkelés-Szabadságharc-Megtorlás** c.

könyv, amiben a szerzők arra vállalkoztak, hogy a marxista tanokon felnőtt pedagógusok és az ifjuság kezébe olyan kézikönyvet adjanak, amely összefoglalja 1956. előzményeit, a forradalom lefolyását és az ezt követő időszakot is.

Az életrajzok közül kiemelhetjük **Méray Tibor: Nagy Imre élete és halála** c. munkáját, ami már 1957-58-ban elkészült és számtalan idegen nyelvű kiadás után itthon is megjelenhetett 1989-ben. A szerző Nagy Imre környezetéhez tartozott, igyekszik hitelesen bemutatni a politikus alakját és magát a forradalmat is.

A dokumentumok és forrásközlések között jelentősnek tartjuk az **1956 a sajtó tükrében 1956. október 22 - november 5.** című összeállítást, amely budapesti viszonylatban teljességre törekedve adja közre az újságokat, időrendben és teljes terjedelemben olvashatjuk a cikkeket. Nélkülözhetetlen segédeszköz a forradalom ismeretéhez **A forradalom hangja. Magyarországi rádióadások 1956. október 23 - november 9.** c. vaskos kötet, amely igyekezett összegyűjteni a fővárosi és vidéki rádiók minden elhangzott mondatát. Az ötszáz oldalt meghaladó könyv 1957-ben New Yorkban jelent meg először és csak 1989-ben Budapesten. Hét kötetben adták ki **A Petőfi Kör vitái hiteles jegyzőkönyvek alapján** c. dokumentumgyűjteményt, a közgazdasági, a filozófus, a történész, a sajtó, a pedagógus, az iparművész és orvosvitákat tartalmazó kiadványokat.

Az 1956-os Intézet egyik nagyszabású vállalkozása volt a jogtudós és politológus **Bibó István (1911-1979) Életút dokumentumokban** c. rendkívül értékes kötetének kinyomtatása. Bibót még az idősebbek is alig ismerik, elhallgatták a diktatúra éveiben. Ő volt az 1956-ban, aki a kormány tagjai közül hivatalosan tiltakozott a szovjet katonai beavatkozás ellen.

A közelmúltban adták ki **Békés Csaba: Az 1956-os magyar forradalom a világpolitikában** c. könyvét, amelyből megtudhatjuk, hogy 1956 volt „nemzeti történelmünknek az az eseménye, amely Magyarországot egész évszázadunkban a legnagyobb világpolitikai szerephez juttatta.”

Akít az átlagosnál jobban érdekel a forradalom eseménytörténete, annak feltétlenül ajánljuk az 1956-os Intézet eddigi négy **Évkönyvét**, melyeket 1992-től minden évben megjelentetnek. Az 1995-ben kiadott Évkönyv több tanulmánya elemzi a korai Kádár-rendszert, ír az 1960-as váci börtönsztrájkokról, a Szabad Európa Rádió és a magyar forradalom kapcsolatáról. Több könyvismertetést és kritikát közöl, beszámol az Intézet 1994-95. évi tevékenységéről, számbaveszi az 1956-os irodalom legújabb termését.

Fenti kiadványokban orosházi vonatkozások alig vannak, ennek feltárása és közzététele ugyan megkezdődött az Orosházi Krónikában, de a forradalom helyi vonatkozásainak monografikus igényű feldolgozása a jövő feladata.

K.O.

Hírek, információk, közérdekű sorok

Luther élete és teológiája címmel sorozatot kezdtünk október közepén. November végéig **minden szerda este 5 órai kezdettel** vizsgáljuk Luther Márton életét, életének fordulóit és teológiai döntéseit. Öröm, hogy az evangélikus (lutheránus) gyülekezet komoly érdeklődést mutat a téma iránt. November végéig természetesen csak Luther életének első részét vehetjük át, a reformációig juthatunk el. Ha Isten engedi, akkor 1997. februárjától tervezzük a folytatást. Az előadásorozatot tartónak személyes vallomásként szabad megemlítenie, hogy Békéscsabán hétfő esténként több mint egy éven keresztül tartotta ezt a sorozatot. Megható volt az ottani nagy érdeklődés. Reméljük, az orosházi testvérek is hűséggel törekednek önmaguk (evangélikus mi-voltunk) jobb megismerésére. Mindenkit szeretettel látunk szerda esténként 5 órai kezdettel a György V. téri tanácsteremben.

Temetőinkben súlyos gondunk a nagy mennyiségű szemét eltüntetése. A korábbi években lovas kocsis fuvarosokkal szállítottuk a meglehetősen nagy mennyiségű szemetet. Az a nagyon furcsa jelenség történt, hogy a fuvarosok számlákkal állandóan hatalmas mennyiségű szemét elszállítását igazolták, de akárhányszor ellenőriztük a temetőket, mindig ott volt a sok szeméthegy. Világossá vált számunkra, hogy becsapás áldozatai vagyunk. Egyrészt hamisított számlák is léteznek, másrészt a kocsierek sosem volt derekasan megrakva. Nagyon ráfizettünk a szemétszállításra - az emberi (munka) erkölcs hiánya nagyon sokba került az Egyház pénztárának. Idén másféle kísérletet tettünk, kiadtuk vállalkozónak a temető szemét eltüntetését, de ez sem vált be. Sajnálattal láttuk idén Halottak Napján -élőtte és utána -, hogy ott a rengeteg szemét a sírok között. Nyilván a következő esztendőben új megoldáson kell gondolkodnunk.

Most is felhívjuk a szíves olvasók figyelmét arra, hogy a temetőt fenntartó Egyháznak csak az utakat kötelessége járható állapotban tartani, tehát ahol gazos temetőrész van, az az elhanyagolt sírok miatt van, sírgondozásra pedig nem vállalkozhatunk.

Konfirmandus oktatás: 1996. november 9-én szombaton délelőtt megkezdődött az idej konfirmandusok oktatása. Tekintettel arra, hogy

az újság megírása és szerkesztése előtt gondolunk imádságos szeretettel idej konfirmandusainkra, nem tudjuk a létszámot, de a keresztelesek függvényében soknak kellene lenni. Sajnos tisztaban vagyunk vele, hogy ezen a vonalon is szomorúan nagy a hanyagság és a nemtörődömség, az érdektelenség és a közömbösség. Pedig a keresztelekor ünnepélyes fogadalomként hangzik el a válasz arra a kérdésre: „Vállaljátok-e, hogy az Evangélikus Egyház segítségével gondoskodtok a gyermek hívő keresztyén nevelkedéséről?” A szülők mindig „vállaljuk”-kal válaszolnak, s az egyház az óvoda segítségével minden esztendőben megemlékezik a gyermek megkereszteléséről, mintegy emlékeztetve szülőket és keresztszülőket a nagyon fontos eseményre. Ennek ellenére a konfirmandusaink létszáma sajnos csak harmada szokott lenni a megkereszteltek létszámának. Ezért most is szeretettel hívjuk fel a szülőket, keresztszülőket, nagyszülőket figyelmét az idej konfirmáció oktatásra. Még mindig be lehet kapcsolódni. Hívjuk és várjuk a gyermekeinket. Ifjúságunk megroggyant és szétesett lelkeségtől szenved, aminek felnőtt korban sem lehet egészséges, kiegyensúlyozott, tartalmas élet a folytatása. Minden szombaton délelőtt 10 órakor kezdődik a konfirmandusok tanítása. Ifjú kollégánk, Kovács László lelkes, idej konfirmáló lelkes szeretettel várja a fiatalokat 6. osztálytól felfelé.

Koszorús Oszkár könyvesboltjában működik egy ideje az „evangélikus könyvespolc”, ahol Egyházunk vallásos irodalmát kínáljuk fel az igen tisztelt vásárlóknak. Örömeinkre szolgál, hogy van érdeklődés a kiadványok iránt és megnövekedett az iratterjesztés is.

Megalakult a Magyarok Világszövetségének Békés megyei Szervezete is. 1996. szeptember 30-án volt a tiszt-és küldöttválasztó gyűlés Békéscsabán a Tanítóképző Főiskola kellemes környezetében. Sajnos a várakozások ellenére kevesebben voltunk a vártnál. Ennek a média hallgatása is oka volt, sokaknak nem szimpatikus a „magyarkodás”, hiába írta le **József Attila** híres és kötele sorát „Hazám” című versében, félek tőle, a NAT szelleme szerint nem spirituális tananyag. Versében a költő éjszakai sétája során találkozik az „éj nagy odva mélyén a nemzeti

nyomor"-ral, s fájdalmasan korszerűen így elemzi:

*„Ezernyi fajta népbetegség,
szapora csecsemőhalál,
árvaság, korai öregség,
elmebaj, egyke és sivár*

*bűn, öngyilkosság, lelki restség,
mely, hitetlen, csodára vár,
nem elegendő, hogy kitessek:
föl kéne szabadulni már!*

*S a hozzáértő, dolgozó
nép okos gyülekezetében
hányini-vetni meg száz bajunk.*

*Az erőszak bűvöletében
mit bánja sok törvényhozó,
hogy mint pusztul el szép fajunk!*

A nagyon szép vers befejező egysége, a 7. kezdődik így:

*S mégis, magyarnak számkivetve,
lelkem sikoltva megriad -
édes hazám, fogadj szívedbe,
hadd legyen hűséges fiad.*

*Adták földmívest a tengernek,
adj emberséget az embernek,
Adj magyarságot a magyarnak..."*

A Magyarok Világszövetsége Békés megyei Szervezetének vezetősége: elnök Dr. Erdmann Gyula (Gyula, Megyei Levéltár), alelnök: Béres István tanár (Gyula), titkár: Székely Csaba tanár (Békéscsaba), elnökségi tagok: Banner Zoltán főiskola tanár (Békéscsaba), Guliga György r.kat.plébános (Békéscsaba), Demeter Zoltán polgármester (Szarvas), valamint Ribár János lelkész, esperes (Orosháza).

Cél: a magyarságtudat erősítése az országhatáron belül egy hamis alságos kozmopolitizmus és egy kiforgatott internacionalizmus dzsungelében, valamint a magyarok segítése az országhatáron kívül. Környezetünkben minden nemzet fokozottan büszke nemzeti hovatartozására, egyedül ez a szerencsétlen magyar nép vesztette el nemzeti identitását, hitét, vallását - éppen ezért ma már nemcsak a nemzeti nyomor kerülget bennünket

egyre kisebb körökben, hanem a nemzet halálának rémképe is. Egyrészt megdöbbentő az egyre romló szellemi állapot, a mentálhigiénés leépülés, a sok értelmetlen és kiüresedett élet. A kocsmák tele, a szívek és a fejek pedig üresek. Se műveltség, se hit - tömeges alkoholizálás, bódult és kábított élet, lehangoló viselkedés, káromkodó modortalanság. Van, illetve lenne mit tenni szerencsétlen népünkért.

Feladat: az MVSZBM Szervezetének helyi, kisebb szervezeteinek a megalakítása. Kérjük azokat, akik érdeklődnek az ügy iránt, jelezzék a szándékukat a megyei elnökség bármelyik tagjánál, így lehet Orosházán is jelentkezni a hírt közreadó Harangszó szerkesztőnél, Ribár Jánosnál.

Kerámia-kiállítás nyílt az Egyház Győri V. téri tanástermében 1996. október 28-án este. Az orosházi származású alkotó Aklan Éva (szül. Balogh Éva) lelkész évek óta foglalkozik az agyag formálhatóságával, több kiállítása volt már, de Orosházán most mutatkozik be először erről a nagyon szimpatikus oldaláról. Szinte kevés a szó, hogy méltassuk a nem nagy mennyiségű, de annál minőségibb alkotásokat: pléhfeszület agyagból, de hétköznapi konyhai használati eszközök a művészet szellemi magaslatára emelve, emberi küzdelmet érzékeltető emberalakok agyagban, de különös hatású az angyal alakja is, ahogy áldásra emelt kézzel fogadja a kiállítást megtekintőt. Az alkotásokban gyönyörködni is lehet: hétköznapi hivatali időben (8-12 óra között), vagy gyülekezeti alkalmakkor az együttlét előtt vagy után. Tehát minden szerda este a Luther sorozat (5 óra) előtt és után, minden csütörtökön este az istentisztelet előtt és után, minden kedden és pénteken (8 óra) a reggeli áhítat után és a hivatali időben, valamint minden vasárnap délelőtti (10 óra) és esti istentisztelet (5 óra) előtt és után. A szép és mives darabokat vásárolni is lehet, a Lelkészi Hivatalban rendelkezésünkre áll a katalógus.

Köszönjük az alkotásokat, köszöntjük az alkotót és áldáskívánással gondolunk további művész és lelkészi tevékenységére.

Rendkívüli gyülekezeti alkalmakra tekinthetünk vissza: Isten iránti hálával láttuk, hogy sokakat vonzott Hanvay László győrújbaráti lelkész evangelizációja (október 10-13). Szép alkalom és jelképes alkalomnak tekendő, hogy a sorozat kiemelkedő alkalmán, vasárnap délelőtt 10-kor került sor Kovács Eszter kistestvérünk

keresztelőjére, lelkésztestvérünk Kovács László és felesége Györgyi harmadik gyermeke. A keresztelést a nagypapa, Kovács Pál békéscsabai ny. lelkész végezte. A sorozatot vasárnap este 5 órakor úrvacsorai istentisztelettel fejeztük be.

Köszönettel és örömmel tekinthetünk vissza az október 23-án délelőtt, rendkívüli és szokatlan időpontban tartott istentiszteletünkre. Tekintettel az 1956-os forradalom és szabadságharc kerek, 40 esztendő évfordulójára, úgy döntöttünk, hogy a megszokott időpontban, 10 órai kezdettel tartunk istentiszteletet. Hosszú lenne elmagyarázni, hogy milyen politikai kontextus miatt engedtünk a beidegződött időpontból és kérésre hirdettük meg a változtatást, hogy 9-kor lesz. Ennek ellenére örömteli meglepetésként éltük át a nagy létszámú ünneplő gyülekezetet. Legfeljebb azon csodálkozhatnánk, hogy egyetlen helyi illetékességű lap sem tartotta érdemesnek ezt a tényt mit eseményt megemlíteni. De nem csodálkozunk.

Október utolsó hétvégéjén sok, de kedves vendéget köszöntöttünk. Köztünk járt a Fóti Evangélikus Kántorképző közel 50 tagú kórusa. Október 26-án volt a nagyon szép koncertjük „Millecentenáriumi Te Deum” címmel. Sajnáljuk a gyér látogatottságot.

Örömmel tekintünk vissza a reformációi sorozatra is (október 28-31), amit Magassy Sándor ny. lelkész, egyháztörténész testvérünk tartott. Estéről estére szépen megtelt a gyülekezeti terem, nagy érdeklődéssel és figyellel kísérte a gyülekezet az élvezetes és tartalmas előadásorozatot: 1. A bibliás Luther, 2. A megkeresztelt Luther, 3. Az úrvacsorázó Luther és 4. A szorongatott Luther. Magnófelvételek készültek az előadásokról, akinek szándékában áll valamelyik előadást újra meghallgatni, jelezze a Lelkészi Hivatalban.

Nyugdíjas tesvéreinktől azok nevében kérek bocsánatot, akiknek illene megtenniük, de, aligha kerül rá sor. Bocsánatot kérek a 0,5% (azaz félszázalék) megalázó és megszégyenítő nyugdíjmelésért. Hiszen a hivatalos infláció c.a. 25%, de az csak az átlagot fejezi ki, hiszen az egyes, a mindennapi élethez szükséges cikkek áremelkedése sokkal megviselőbb. Szégyellem, hogy ezt nem szégyelljük! Miközben egyesek sok százmillió, milliárdos sikerdíjakban részesülhetnek, miközben nagyon sok nyugdíjasnak nem jut fűtésre, világításra, normális ételre, azok után hogy egy életet végig gürcöltek, robotoltak, én ez nagyon szégyenletesnek érzem.

A társadalom középrétegének számító diplomások pedig óriási erőfeszítéssel még valahogy víz felett tartva fejüket már alig képesek levegőt venni, s rettentő erőfeszítéssel robotolnak a megélhetésért, közben egészséget, életet sokféle eszközzel tönkre téve csak igen kicsi százalékban érik el a nyugdíjkorhatárt. Természetesen szabályt erősítő kivételek mindig vannak.

Szeretothon ügyében a következőket közölhetjük: az évek óta vajdó kérdésre új megoldást kellett keresnünk. Súlyos gondnak látszik, hogy vannak elhagyatott és elesett idős testvéreink, akik gondozásra szorulnának. Tekintettel arra, hogy teljesen új, mintegy 25-30 fős otthon építése ca. 25-30 millió forintba kerülne, ezért az az ötlet vetődött fel, hogy az Egyház rendelkezésére álló, egymás mellett található (Győry V. tér) 6 lakás, amelyben összesen 8 szoba (előszobákkal, konyhákkal, fürdőszobákkal) áll a rendelkezésünkre, megfelelően esetleg ideiglenes szeretothonnak. Így első lépésre két lakás (3 szoba) beleépítése válhat máris lehetővé. Olyan testvéreink felvétele lehetséges egyelőre, akik az Egyházra testálnák ingatlanukat az eltartás fejében. Mert csak az ellátást, gondozást tudjuk megszervezni, nekünk nem áll rendelkezésünkre semmilyen összeg. A távlati terv pedig az, hogy ha ezzel a módszerrel a szükséges összeg 60-70%-át sikerülne összegyűjtögetni, akkor megépítenénk az újat un. közegyházi segítséggel. Az eddigi jelentkezéseket meg kell vizsgálnunk, ki tudja vállalni a feltételeket.

Ennek az ügynek az előzetese az, hogy alkalmaztunk egy szociális gondozót, aki máris járja és látogatja az időseinket és ahol kell, konkrét segítséggel szolgál. Ha valaki ilyen igénnyel fordul hozzánk, módunk és lehetőségünk van segíteni.

Eladó értékesíthető épülettel is rendelkezünk, ezen az úton is kérjük a segítséget, hogy eladhassuk a Dózsa Gy. úton álló valamikori Gémes palotát, ami volt már csendőrlaktanya, majd később fiúkollégium (a sorrend véletlen). Egy ideig úgy tűnt, mintha szüksége lenne rá a (megyei) Múzeumnak, komoly lépések is történtek ebben az ügyben, de sajnos a kultúrértékek iránti érzék és állítólagos pénzhíány meghíúsította a szépnek ígérkező tervet. Egyelőre az épület értékesítése a terv, mert szeretnénk elkerülni a kényszerűnek látszó lebontást, hogy telekként dobjuk piacra ezt a számunkra jelenleg holt értéket.

„Van, de nincs - nincs, de van” csapdájába estünk más épületekkel kapcsolatosan is, így pl. a Thék E. utcai tornaterem - egykori iskola - épülete vonatkozásában is. Hiába tulajdonunk, de oda kénytelenek jární a VII. számú iskola, valamint a gyors-és gépiró iskola gyermekei tornázni, valamint az orosházi birkózók is ott tartják edzéseiket.

Tehát hiába van a tulajdonunkban, mégsem tudjuk semmire sem használni, s ráadásul korábban már igen tisztes összeg is költöttünk rá. Olyan információt kaptunk, hogy a kisegítő iskola új tornatermet kap, esetleg a gyors-és gépiró iskola tanulóit is máshová szervezik át, de ez a lépés a számunkra kb. annyi haszonnal jár, mintha az utas ember kerekek nélküli járművet kapna ajándékba. Még cipelheti is, ugyanis a birkózóknak egyelőre és hosszú ideig nincs hová menniük edzeni. Az épület karbantartása pedig pénzt igényelne. „Van, de nincs” csapda a Mikszáth K. utcai iskola épülete is. 1996-ban vissza kellett volna kapnia az Egyháznak az épületet, de mert az illetékes minisztérium nem tud és nem hajlandó érte az Önkormányzatnak fizetni, ezért ez az ügy is áll. Tehát itt állunk a megillető kárpótlás megvalósítása nélkül.

A **Békéscsabai Evangélikus Gimnázium** nagyon szépen megújult kívül-belül, alul-felül. Szívvel örültünk az ünnepi istentiszteleten 1996. október 26-án délután, amikor D.Dr.Harmati Béla püspök hirdette az ígét, s utána szűk körű, de hangulatos fogadásra került sor. Meglepett, de örömmel hallottam, hogy a **Békéscsabai Önkormányzat 5 millió forinttal** járult hozzá az épület tatarozásához. Ez azért is örvendetes és dicséretes, mert 1992-ben még hisztériás tüntetés volt az evangélikus gimnázium gondolata ellen. Orosházán is **megvalósítjuk** az evangélikus gimnáziumot, szorosán együttműködve az általános iskolánkkal. **Kérdőíveket** osztottunk ki a 4. és 5. osztályosok szülei között, hogy világosan lássuk, van-e igény a 6+6-os gimnáziumi szisztémára. Örvendetes a gondolat fogadtatása. Iskolánkon és a városhatáron kívül is meghirdetjük a 6+6-os gimnázium lehetőségét az 1998/99-es tanévre.

Adományokat a Harangszó újságunkra továbbra is köszönettel elfogadunk, mert más bevételi forrásunk nincs is. Akik eddig is támogatták az újságot, köszönjük. Ezeknek az adományoknak a segítségével tudunk megjeleni évente 5 alkalommal. Legközelebb karácsony előtt szeretnénk a következő számmal olvasóinkat

megajándékozni azzal a reménységgel, hogy akkor csak jó híreket közölhetünk majd. Ennek persze - ismerve a világ szellemi állapotát - igen kicsi az esélye. De Isten gondviselő, megtartó szeretetében vetett hitünket nem adjuk fel, még akkor sem, ha olykor a csalafa látszat letörni akarna bennünket.

Előzetes: Győri Gábor igazgató lelkész vezetésével az ifjúság újra előadja a Luther című tavalay nagy sikert arató zenés darabot, illetve abból részleteket. A zenés darabhoz illeszkedve Luther életéről hallhatunk előadást a zenei est keretében. Az alkalom időpontja **Luther Márton születésnapja, azaz november 10-én, vasárnap este 17 órai kezdettel.** Mindenkit szeretettel látnak a szervezők!

Egyházmegyei hírek:

100 éves jubileumát ünnepelte a pusztaföldvári gyülekezet 1996. november 2-án, amikor D.Dr.Harmati Béla püspök prédikált. Főleg a békéscsabai lelkészek vonultak fel majdnem teljes számmal, tekintettel arra, hogy a gyülekezet lelkésze, Lászlóné Házi Magdolna ott született. Örültünk, hogy sok orosházi is növelte a nagy létszámú gyülekezetet.

November 5-6-án, kedden és szerdán D.Szebik Imre püspök látogatja meg az egyházmegyét és az orosházi gyülekezetet, aki az Északi Egyházkerület püspöke. Ebből az alkalomból 3 egyházmegye esperesei illetve lelkészei közös LMK ülést tartanak, ahol Szebik püspök „Az istentisztelet liturgikai kérdései” címmel tart előadást. Vendégünk lesz tehát Káposzta Lajos soltvadkerti lelkész, Bász-Kiskuni esperes és püspökhelyettes, valamint Tábornszky László csabai lelkész, a Kelet-Békési egyházmegye esperese.

November 9-én, szombaton iktatjuk hivatalába Pathó Gyula szentesi - tiszaföldvári lelkészt. Szentesen de. 10-kor, Tiszaföldváron du. 3-kor lesz az ünnepi istentisztelet. A gyülekezetek vezetősége szeretettel meghív mindenkit ezekre az alkalmakra.

November 17-én, vasárnap délelőtt Szarvas újtemplomi gyülekezetben ünnepélyes keretek között adjuk át rendeltetésének az új, saját erőből kialakított Szeretothont. Az ünnepi istentisztelet 9-kor kezdődik.

**Összeállította:
Ribár János esperes**

Gyülekezeti hírek

Házasságkötés

Dr. Illovszky Zoltán és Dr. Dobor Zsuzsanna Beáta 1996. május 18-án kötöttek házasságot.
 Evanics István és Nagy Gabriella 1996. június 1-én kötöttek házasságot.
 Ujj Tibor és Bacsur Andrea 1996. június 29-én kötöttek házasságot.
 Horváth István és Darida Edit 1996. július 27-én kötöttek házasságot.
 Szabó György és Iványi Erika 1996. augusztus 31-én kötöttek házasságot.
 Hruskó Csaba és Gömöri Judit Éva 1996. szeptember 7-én kötöttek házasságot.
 Krausz János és Gyemján Lenke 1996. szeptember 7-én kötöttek házasságot.
 Klement Péter és Niedermüller Mónika 1996. szeptember 7-én kötöttek házasságot.
 Jároli József és Petrikó Erika 1996. szeptember 21-én kötöttek házasságot.
 Veres Zoltán és Bokor Edit 1996. szeptember 21-én kötöttek házasságot.
 Bánki-Horváth János és Kovács Laura 1996. szeptember 21-én kötöttek házasságot.
 Rác Attila és Molnár Edit 1996. szeptember 21-én kötöttek házasságot.
 Furár Mihály és Bazsali Zsuzsanna 1996. szeptember 21-én kötöttek házasságot.

Isten vezesse és irányítsa őket életútjukon és segítsen megtartani fogadalmukat!

Keresztelés:

Radovics Gábor és Hermann Ildikó leánya: KITTI 1996. május 26-án
 Ambrus Tibor és Gabnai Tünde leánya: MÓNIKA 1996. május 26-án
 Popon Virgil és Klárik Anikó leánya: ANIKÓ DORINA 1996. május 26-án
 Balogh Zsolt és Bánhegyi Gabriella leánya: PATRICIA GABRIELLA 1996. május 26-án
 Mór Baranyai István és Kalmár Judit leánya: ERIKA 1996. május 26-án
 Hannesz Zoltán és Zsiga Andrea fia: ZOLTÁN 1996. június 16-án
 Bujáki Sándor és Szendi H. Rozália leánya: BARBARA 1996. június 23-án
 Szabó László és Horváth Klára Ida fia: DOMOKOS MÁTYÁS 1996. július 7-én
 Tóth Tibor és Juhász Gyöngyi leánya: BEATRIX GYÖNGYI 1996. július 13-án
 Diós Ignác és Dénes Erika leánya: AMARILLA 1996. július 21-én
 Berta Sándor és Tóth Gizella leánya: GIZELLA IZABELLA 1996. július 21-én
 Szabó László és Jankó Mónika fia: DÁNIEL 1996. július 21-én
 Szőke Imre és Csapó Aranka fia: RÓBERT 1996. július 21-én
 Varga Ferenc és Jank Elvira leánya: BARBARA 1996. augusztus 10-én
 Szemenyei Antal és Szabados Tóth Katalin leányai: ZSÓFIA-RÉKA és ZITA-BEA augusztus 11-én
 Németh János és Kiss Márta fia: MARTIN 1996. augusztus 18-án
 Leszki Tamás és Pataki Ágnes leánya: KATA-ZSÓFIA 1996. augusztus 25-én
 Kurucz Béla és Elsa Rucz Mikon fia: KRISZTIÁN 1996. augusztus 25-én
 Czékmány Antal és Lőrincz Julianna fia: ROLAND 1996. szeptember 1-én
 Buzai Gábor és Szemenyei Ágnes leánya: ANGELIKA 1996. augusztus 31-én
 Sajtos Ferenc és Halász Anikó fia: ZOLTÁN 1996. szeptember 1-én
 Balla Pál és Bubla Erika leánya: DIANA 1996. szeptember 7-én
 Jankó Béla és Lövei Erika fia: BARNABÁS 1996. szeptember 15-én

Isten áldása legyen a gyermekeken és családjukon!

Temetések

1996. május 9 - 1996. szeptember 20-ig

Móroc Istvánné /Barta Erzsébet 61/, Kolárovszky Mihályné/Birkás Katalin 57/, Hrisztó Petrovsné/Horváth Julianna 88/, Szepesi Kálmán /95/, Krajcsovic József /95/, özv. Koczka Pálné/Rédei Julianna 86/, Nádházi István /82/, Kucserák János /79/, özv. Zalai Mihályné/Szemenyei Katalin 95/, özv. Antali Mihályné/Vigh Etelka 81/, Mór Baranyai Józsefné/Szabó Etelka 84/, özv. Németh Pálné/Jankó Zsuzsanna 81/, Ürmös Mihályné/Botyánszky Erzsébet 17/, Szilágyi Imre /69/, Kecskeméti Ferenc /42/, Keresztes Pálné/Lénárt Julianna 92/, Fülöp Ferenc /74/, özv. Nagy Sándorné/Bazsali Ilona 73/, Hegedűs Zoltán /62/, özv. Ugró

Ferencné/Kovács Jolán 88/, Czikora Lajos /91/, Csiki Istvánné/Fekete Erzsébet 67/, Szendi H.Sándor /50/, Dominkó János /80/, Lengyelvári József /79/, Görbics Mihály /67/, Kovács Bálint /69/, Gombkötő Sándor /91/, Fazekas István /97/, Verasztó Sándor /86/, Palotás Lászlóné/Szita Irén 72/, Pataki Józsefné/Nyári Etelka 88/, Nagy Sándor /46/, özv.Dunai Istvánné/Angyal Mária 95/, özv. Halustyik Jánosné/Bokor Irén 67/, id.Antali József/81/, Szklenár Sándorné/Tóth Julianna 78/, Szikora István/87/, özv.Székács Lajosné/Kiss Julianna 86/, özv.Szilágyi Istvánné/Farkas Zsuzsanna 59/.

Fazekas Sándor/84/, özv.Zolván Jánosné/Benyovszki Ilona 59/, özv.Kovács Andrásné/Katona Julianna 83/, Sente Ferenc/57/, Góber István/63/, Vida Andrásné/Birkás Margit/ 87/, Pásztor Jánosné/Kővágó Ilona 68/, Krajcsovics Józsefné/Szendi H.Rozália 82/, Kiss Gyula/75/, özv.Szikora Lajosné/Szász Rozália 86/, Horváth Istvánné/Héjjas Ilona 78/, Urbán Péter/52/, Győri Antal/87/, Gergely Tibor/38/, Keresztes István/45/, Bányai Erzsébet/50/, Juhász Béla/77/, Farkas Ibolya/55/, Brachna György/60/, özv.Strincz Pálné/Séllei Julianna 79/, Pintér Ferenc/57/, Dominkó Etelka/71/, özv.Horváth Györgyné/Görbics Etel 85/, Kiss Ervin/39/, Csete Bálint/65/, Horváth András/93/.

**„Én vagyok a feltámadás és az élet:
Aki hisz én bennem, ha meghal is él”**

A Harangszó újságunkra 1996. április 23 - 1996. szeptember 24-ig a következő testvérek adakoztak:

Tóth Ildikó	1000	Fürst Enikő	500
Kardoskuti gyülekezet	1000	Pataki Antal	800
Barna Imréné /Kardoskut/	300	Nagy Ervin	200
Vidovenyecz Pálné	300	Lengyel Tiborné /Szeged/	500
Kiss József	500	Kulcsár István	550
Cseh Istvánné	200	Kiss Józsefné	500
Jeges Károlyné	100	Horváth Antalné	500
Varga Jánosné	200	Kiss A. Sándor /Szeged/	1000
Szabó Ferencné	200	özv.Csizmadia Andrásné	1000
Varga Lajos	200	Sárközi Bálintné	300
Barna Sándorné	300	Hajdu János és neje /Kardoskut/	1000
Bikádi Pálné	100	Németh Ferencné	500
Süle Lajosné	200		
Hajdu Mihályné	1000		
Pintér Attila	300		
Sitkei Ferenc	100		
Csepelényi Józsefné	50		
Dr.Ravasz Károly	50		
Vida Pál	100		
Korcsog Lászlóné	400		
Halustyik Mihályné	500		
Bérczes Elemér és neje	1000		
Dr.Misurda Mihályné	500		
Szabó Gizella	1000		
Baki Béláné	1000		
Ádász Ferenc	500		
Czikora Emilia	500		
Szabó Józsefné	100		
Hornok Jánosné	200		
Csik Ferencné	200		
Babcsák János	100		
Sztojanov Istvánné	150		
Vida Pálné	100		
Szász István és neje	2000		
Pusztai Miklósne	200		
Farkas Dezsőné	100		
Kiss Györgyné	100		
Soós Adrienn és Tibor	200		
Tóth Lenke	1000		

Köszönjük! Isten áldása legyen az adakozókon!

Orosházi Harangszó - Kiadó: Evangélikus Egyházközség, 5900 Orosháza, Thék Endre u. 2.
Felelős kiadó: Ribár János lelkész, esperes.
Társszerkesztő: Győri Gábor igazgató lelkész.
Koszorús Oszkár presbiter. Készült az INICIALE BT. nyomdájában